

Jaarverslag 2020

Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO

te Utrecht

Vastgesteld door het bestuur: 2 december 2021

Inhoudsopgave

	pagina
Bestuursverslag	
1 Algemeen	3
2 Activiteiten in 2020	4
3 Bestuurssamenstelling	6
4 Ondersteuning bestuur	7
5 Verantwoordingscyclus	7
6 Exploitatie	7
7 Risico's	7
8 Continuïteit	7
9 Toekomst	7

Bestuursverslag

1. Algemeen

De Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO (hierna: SOM) is opgericht op 24 maart 2005. De SOM is gerelateerd aan de cao-tafel voor de mbo-sector. Onder de 'mbo-sector' wordt verstaan alle mbo-instellingen, te weten alle regionale opleidingscentra (ROC's), agrarische opleidingscentra (AOC's) en vakscholen.

De stichting heeft ten doel (statuten, artikel 2):

- het ten behoeve van mbo-instellingen, voor zover het betreft de bekostigde instellingen als bedoeld in de artikelen 1.3.1, 1.3.2a en 1.3.3 van de Wet educatie en beroepsonderwijs dan wel de artikelen die corresponderen met de inhoud van deze artikelen bij wijziging of vernummering van artikelen van voornoemde wet, beheren van gelden ter verbetering van de infrastructuur van de onderwijsarbeidsmarkt en ten behoeve van het faciliteren van mobiliteitsbevordering;
- het verrichten al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Het bestuur SOM heeft de statutaire doelstellingen nader ingevuld door activiteiten te organiseren rondom de volgende speerpunten:

Gezondheidsbeleid

Gezondheidsbeleid zorgt ervoor dat medewerkers behouden blijven voor de sector, en gezond de eindstreep halen. Met dit speerpunt wil SOM eraan bijdragen dat medewerkers gedurende hun arbeidzaam leven met plezier werkzaam blijven in de sector en zij zowel fysiek als mentaal optimaal kunnen blijven functioneren. Gezonde medewerkers zijn op hun best, productiever en dit straalt af naar de kwaliteit van het onderwijs en de aantrekkelijkheid van de sector. Verder ondersteunt SOM werkgevers én werknemers bij gezondheidsbeleid. Onder andere door het aanbieden van sectorale instrumenten zoals de RI&E en de Arbocatalogus.

Professionele Ruimte

Om de bekendheid van het professioneel statuut te vergroten bij de onderwijsteams in het mbo, heeft SOM professionele ruimte destijds als speerpunt benoemd. SOM beoogde hiermee de totstandkoming van professionele ruimte binnen teams te bevorderen en heeft hier een impuls aan gegeven door verschillende projecten uit te voeren.

Arbeidsmarktonderzoek

Met strategisch arbeidsmarktbeleid streeft SOM naar voldoende mobiliteit van andere sectoren naar het mbo toe en het zijn van een aantrekkelijke werkgever voor de goed gekwalificeerde en gemotiveerde (toekomstige) medewerker. Door middel van dit speerpunt heeft SOM in kaart waar de toekomstige medewerkers zitten, aan welke eisen ze moeten voldoen en hoe de juiste mensen aan het werk kunnen worden gehouden.

Uitvoering Statutaire Doelstellingen

Het bestuur SOM is in 2020 zesmaal bijeengekomen, waarvan eenmaal op locatie. De overige vijf vergaderingen vonden digitaal plaats via Microsoft Teams. Het ambtelijk secretariaat en de dagelijkse uitvoering van projecten worden verzorgd door het bureau SOM, dat is ondergebracht bij het CAOP in Den Haag.

Strategische sessie

Op 6 november 2020 was de jaarlijkse strategische sessie. Tijdens deze sessie heeft het bestuur drie nieuwe programmalijnen bepaald voor de komende drie jaar: Bijblijven in je vak, versterken teamdialoog en werken in het mbo.

Financiering SOM

De middelen van de stichting worden op basis van een afspraak tussen sociale partners geheven bij de mbo-instellingen. Deze afspraak is vastgelegd in de cao mbo van 1 oktober 2018 tot 1 juli 2020 en van 1 juli 2020 tot 15 mei 2021. Voor het jaar 2020 is de heffing net als voorgaande jaren vastgelegd op € 569.000 per jaar. De heffing is naar rato van het door het Ministerie OCW aan de instellingen toegekende lumpsum bedrag.

2. Activiteiten in 2020

Rondom de genoemde speerpunten van SOM zijn de onderstaande activiteiten in 2020 georganiseerd en uitgevoerd.

2.1 Algemeen

Communicatie

Het belangrijkste medium voor communicatie met de doelgroep van SOM is de website www.sommbo.nl. De doelgroep treft op de website algemene informatie aan over SOM, de thema's waar SOM zich op richt en het laatste nieuws over de projecten. Daarnaast neemt de arbocatalogus voor het mbo een prominente plek in op de website van SOM: deze is direct te raadplegen via het hoofdmenu. Hetzelfde geldt voor de RI&E. De RI&E is in principe alleen toegankelijk voor het mbo, waarbij scholen op verzoek een inlogcode ontvangen. SOM communiceert ook via een digitale nieuwsbrief. Deze is in 2020 drie keer verzonden: in april, juli en november. Daarnaast heeft de vormgeving van de SOM-website een modernere uitstraling gekregen. Om meer bezoekers naar de SOM-website te trekken is er ook een begin gemaakt om berichten gerelateerd aan SOM-thema's te plaatsen die de doelgroep van SOM interessant kan vinden, maar niet direct over SOM gaan. Denk aan nieuws over thema's zoals arbo, personeelstekorten en werken in het mbo ten tijde van de coronapandemie.

Bijdrage Stichting van het Onderwijs

Goed overleg, afstemming en -waar mogelijk en relevant- samenwerking tussen de onderwijssectoren vindt SOM, gezien de gezamenlijke opdracht van het onderwijs, wenselijk. Daarom heeft SOM in 2020 opnieuw een bijdrage gegeven aan de Stichting van het Onderwijs, het platform waar de samenhang en verbondenheid binnen het onderwijs centraal staan.

2.2 Speerpunt Gezondheidsbeleid, Gezond en Veilig werken

Arbocatalogus en Risico- Inventarisatie en & Evaluatie

SOM ondersteunt de sector bij gezond en veilig werken. In dat kader stelt SOM de Arbocatalogus en de Risico Inventarisatie en –Evaluatie ter beschikking aan de sector. In de arbocatalogus hebben werkgevers en werknemers samen op sectorniveau vastgelegd welke maatregelen werkgevers minimaal kunnen nemen om aan de doelvoorschriften in de Arbowet te voldoen.

Aan de arbocatalogus is de Risico Inventarisatie en –Evaluatie gekoppeld. Daarmee wordt geïnventariseerd of en hoe het werk gevaarlijk of ongezond kan zijn voor medewerkers. Op grond van de uitkomsten wordt een plan van aanpak opgesteld om deze risico's tegen te gaan.

Thema's

De thema's Gevaarlijke stoffen, Inrichtingseisen gebouwen, Machineveiligheid en Biologische agentia zijn in het najaar van 2019 geactualiseerd en inhoudelijk aangepast. Begin december 2019 zijn de thema's ter toetsing ingediend bij de Inspectie SZW. De Inspectie SZW heeft deze thema's niet goedgekeurd; om die reden zijn de aangepaste thema's nogmaals ingediend en wel in september 2020.

Aanpak arbeidsverzuim mbo

Het terugdringen van arbeidsverzuim in de mbo-sector is een belangrijk aandachtspunt in het mbo. Om het verzuim over meerdere jaren te monitoren, laat SOM jaarlijks een verzuimonderzoek uitvoeren. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Mercedes en wordt gepubliceerd op de website van SOM. Aan de hand van de sectorale verzuimgegevens, kunnen de instellingen analyseren in hoeverre hun verzuimcijfers overeenkomen of verschillen van de sectorale. Daarmee kunnen ze een specifiek voor hun instelling geschikte aanpak implementeren.

2.3 Speerpunt Professionele Ruimte

Het bestuur heeft voor 2020 besloten geen extra activiteiten te gaan uitvoeren en bestaande activiteiten af te bouwen.

2.4 Speerpunt strategisch arbeidsmarktbeleid

Wendbaarheid

Omdat de omgeving waarin en waarvoor het mbo opleidt (snel) wijzigt, vraagt dat van het mbo en van zijn medewerkers het vermogen te kunnen inspelen op relevante interne en externe veranderingen. Om wendbaar te kunnen zijn in de sector mbo is het van belang dat ook de organisatie (bedrijfsvoering) van een mbo-instelling hierop ingericht is. Sociale partners constateren dat de cao mbo in principe instellingen de ruimte geeft om hun organisatie zo in te richten dat die aansluit bij de behoeften van studenten en betrokken bedrijfsleven, maar dat deze ruimte niet altijd (volledig) wordt benut. Onbekendheid met de ruimte die er is, bestaande gewoonten en cultuuraspecten zijn oorzaak van het niet benutten van de mogelijkheden die de cao biedt. Regioplan heeft onderzoek gedaan naar de belemmeringen. In 2020 zijn de resultaten gepresenteerd en aangeboden aan de sector.

FUWA MBO

Cao-partijen hebben geconstateerd dat zij zich nader willen verdiepen in het thema functiewaardering in het mbo. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de inhoud van het bestaande systeem FUWA MBO (incl. voorbeeldfuncties) en een eventuele modernisering daarvan, maar ook naar functiewaardering in zijn algemeenheid (het systeem) binnen het mbo. Het doel is de cao-tafel zodanig te informeren dat partijen in staat zijn een afweging te maken over modernisering van FUWA MBO, dan wel de keuze voor een alternatief functiewaarderingssysteem. Hierbij is nodig dat eerst inzicht wordt verkregen in het geheel, zodat vervolgens kan worden gekeken wat nodig en gewenst is. Sociale partners hebben SOM verzocht om dit project te faciliteren en een projectopdracht daartoe te geven aan een nader aan te wijzen bureau. Het project FUWA MBO is gestart in 2019 en in 2020 is er gewerkt aan een verdere uitvoering. Het betreft een meerjarig project en zal ook in 2021 voortgezet worden.

Docententekort

Eind november 2018 is de subsidieregeling Regionale Aanpak Lerarentekorten van start gegaan, in 2020 vervolgd met de RAP, de Regionale Aanpak Personeelstekorten. Dit is een door het ministerie van OCW gefinancierde subsidieregeling. MBO-instellingen werden opgeroepen om samen met het voortgezet onderwijs plannen in te dienen om personeelstekorten te verminderen. Indien een MBO-instelling in een plan van aanpak van het VO participeert, is er maximaal € 75.000 extra subsidie beschikbaar. In 2020 hebben 32 MBO-instellingen een aanvraag ingediend en toegekend gekregen.

SOM draagt actief bij aan de RAP, zowel door kennisdeling te stimuleren als organiseren, als door advies en ondersteuning aan het mbo. Daarnaast worden de ontwikkelingen in het kader van de subsidieregeling gevolgd, wordt over de mogelijkheden van de regeling gecommuniceerd met de sector en tracht SOM door onderzoek inzicht te krijgen in het docententekort in de sector.

In- en uitstroom personeel in het MBO

Het bestuur van SOM heeft in 2020 in samenwerking met het Ministerie van OCW het bureau ABF gevraagd onderzoek te doen naar de in- en uitstroom van personeel in het mbo, in het bijzonder die van docenten. Dit als opvolger van een eerder onderzoek uit 2018 over de periode 2010- 2015. In 2021 wordt het eindrapport verwacht en gedeeld met de sector.

3. Bestuurssamenstelling

SOM heeft een paritair bestuur dat bestaat uit drie vertegenwoordigers van werknemers en drie vertegenwoordigers van werkgevers uit de mbo-sector via de MBO Raad. In 2020 is mevrouw Loek Schueler (CNV Onderwijs) opgevolgd door Floor Provoost. Floor Provoost heeft in december 2020 het bestuur weer verlaten en per begin december werd zij opgevolgd door Abhilash Sewgobind.

De bestuurssamenstelling per 31 december 2020 was formeel als volgt:

- De heer Carl Govers (Onderwijsgroep Tilburg), voorzitter
- Mevrouw Tamar van Gelder (AOB), vicevoorzitter
- De heer Gijs Jacobse (UNIENFTO/FvOv), penningmeester
- Mevrouw José Bosma (MBO Raad), bestuurslid
- De heer Peter Thuis (Gilde Opleidingen), bestuurslid
- De heer Abhilash Sewgobind (CNV Onderwijs)

4. Ondersteuning bestuur

Voor de ambtelijke ondersteuning, secretariaat, projectleiding en projectondersteuning, financieel beheer en communicatie heeft het bestuur SOM het CAOP opdracht gegeven. Het CAOP levert een secretaris die alle bovengenoemde taken vanuit CAOP voor SOM coördineert. Deze secretaris fungeert in het bestuur SOM als ambtelijk secretaris. In 2020 is deze rol ingevuld door Edwin Bouwers. SOM is in 2020 een nieuwe overeenkomst met CAOP aangegaan voor de jaren 2021 tot en met 2023.

5. Verantwoordingscyclus

Met het bestuursverslag en de jaarrekening legt SOM verantwoording af over haar activiteiten en de besteding van de middelen. De wijze waarop SOM in het boekjaar 2020 uitvoering heeft gegeven aan de statutaire doelstellingen is te zien bij de toelichting op de directe projectkosten. Hier zijn de kosten van de projecten welke in het boekjaar zijn uitgevoerd per speerpunt opgenomen.

6. Exploitatie

De totale kosten, inclusief aangegane verplichtingen, van de projecten bedroegen in 2020 k€ 328. De bedrijfskosten bedroegen k€ 209. De uitgaven worden gedekt door de bijdrage van de mbo-instellingen (k€ 569). De totale exploitatie laat een positief saldo van k€ 85 zien. Het resultaat is daarmee k€ 109 hoger dan vooraf voorzien in de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de het bestuur heeft besloten om zich te herbezinnen op de koers van de stichting in 2020.

7. Risico's

Met betrekking tot prijsrisico's, kredietrisico's, marktrisico's en liquiditeitsrisico's kan worden opgemerkt dat deze niet aan de orde zijn. Inherent aan de hoogte van de algemene reserve en het uitgavenpatroon van de afgelopen jaren is dat de continuïteitsveronderstelling zich niet beperkt tot een bepaalde periode. De mogelijke risico's van de SOM zijn in kaart gebracht. Er is voldoende financiering beschikbaar om de komende jaren de statutaire doelstellingen uit te voeren.

8. Continuïteit

Ondanks het feit dat voor 2021 (nog) geen bijdragen zijn ontvangen of zijn toegezegd, biedt de vermogenspositie van de Stichting per 31 december 2020 voldoende perspectief voor de nabije toekomst. Bij het opstellen van jaarrekening is ervan uitgegaan dat de organisatie haar activiteiten in de toekomst dan ook zal voortzetten. Op basis van het voorgaande zijn de activa en passiva gewaardeerd op basis van het 'going-concern' principe.

9. Toekomst

Het bestuur heeft de ambitie om in 2021 door te gaan met de invulling van de speerpunten Gezond en Veilig Werken, Versterken Teamdialog en Werken in het mbo. Dit is een niet-limitatieve opsomming, omdat het bestuur van SOM de ruimte heeft om op actuele ontwikkelingen, verzoeken van OCW en verzoeken vanuit de sector in te gaan. Tegelijkertijd zullen de uitkomsten van de cao-onderhandelingen vragen om nieuw of aangepast beleid. Thema's als functiewaardering en strategische arbeidsmarktinformatie zullen nadrukkelijk om meer aandacht vragen.

De inhoud van de speerpunten wordt op hoofdlijnen aan het begin van het jaar door het bestuur SOM vastgesteld en gedurende het jaar door het bureau SOM, in samenwerking met afgevaardigden vanuit het bestuur, uitgewerkt in concrete activiteiten.

Covid-19

Op het moment van het opstellen van deze jaarrekening is het COVID-19 virus in Nederland en zijn er door de overheid maatregelen getroffen die veel impact hebben op de hele bevolking en alle publieke en private ondernemingen.

Naar verwachting zal de continuïteit van de activiteiten van de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO hierdoor niet in gevaar komen.

Den Haag, 2 december 2021

Het bestuur van de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO,

Carl Govers, voorzitter

Tamar van Gelder, vicevoorzitter

Gijs Jacobse, penningmeester

José Bosma, bestuurslid

Abhilash Sewgobind, bestuurslid

Peter Thuis, bestuurslid